

DOMSTOLENS DOM (stora avdelningen)

den 29 juni 2004*

I mål C-486/01 P,

Front national, Saint-Cloud (Frankrike), företrätt av F. Wagner och V. de Poulpiquet de Brescanvel, avocats,

sökande,

angående överklagande av dom meddelad den 2 oktober 2001 av Europeiska gemenskapernas förstainstansrätt (tredje avdelningen i utökad sammansättning) i de förenade målen T-222/99, T-327/99 och T-329/99, Martinez m.fl. mot parlamentet (REG 2001, s. II-2823), i vilket det förs talan om upphävande av denna dom,

i vilket den andra parten är:

Europaparlamentet, företrätt av G. Garzón Clariana, J. Schoo och H. Krück, i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

svarande i första instans,

* Rättegångsspråk: franska.

meddelar

DOMSTOLEN (stora avdelningen)

sammansatt av ordföranden V. Skouris, avdelningsordförandena P. Jann, C.W. A. Timmermans (referent), A. Rosas, J.-P. Puissochet och J.N. Cunha Rodrigues samt domarna R. Schintgen, F. Macken, N. Colneric, S. von Bahr och R. Silva de Lapuerta,

generaladvokat: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
justitiesekreterare: avdelningsdirektören Múgica Arzamendi,

med hänsyn till förhandlingsrapporten,

efter att parterna har utvecklat sin talan vid förhandlingen den 9 december 2003,

efter att den 20 januari 2004, ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

- ¹ Front National har, genom ansökan som inkom till domstolens kansli den 12 december 2001, med stöd av artikel 225 EG och artikel 49 i EG-stadgan för domstolen överklagat förstainstansrättens dom av den 2 oktober 2001 i de förenade

målen T-222/99, T-327/99 och T-329/99, Martinez m.fl. mot parlamentet (REG 2001, s. II-2823) (nedan kallad den överklagade domen), genom vilken förstainstansrätten ogillade klagandens talan om ogiltigförklaring av Europaparlamentets beslut av den 14 september 1999 om tolkningen av artikel 29.1 i parlamentets arbetsordning och om upplösning, med retroaktiv verkan, av Tekniska gruppen för oberoende ledamöter (TDI) — blandade gruppen (nedan kallad den omtvistade rättsakten).

- 2 Genom särskild handling, som inkom till domstolens kansli den 11 december 2001, ansökte Front National med stöd av artikel 242 EG även om uppskov med verkställigheten av den överklagade domen. Denna ansökan avslogs emellertid genom beslut av domstolens ordförande av den 21 februari 2002 i de förenade målen C-486/01 P(R) och C-488/01 P(R), Front national och Martinez mot parlamentet (REG 2002, s. I-1843), bland annat av det skälet att den allvarliga och irreparabla skada som klaganden åberopade inte skulle undvikas genom ett beviljande av ett sådant uppskov.

Tillämpliga bestämmelser

- 3 I artikel 29 i Europaparlamentets arbetsordning, i dess lydelse vid tiden för de faktiska omständigheterna i målet (EGT L 202, 1999, s. 1) (nedan kallad arbetsordningen), med rubriken "Bildande av politiska grupper", föreskrivs följande:

"1. Ledamöter får bilda grupper efter politisk tillhörighet.

2. En politisk grupp skall omfatta ledamöter från mer än en medlemsstat. För att bilda en politisk grupp fordras minst 23 ledamöter om de kommer från två medlemsstater, 18 ledamöter om de kommer från tre medlemsstater och 14 ledamöter om de kommer från fyra eller fler medlemsstater.

3. En ledamot får inte tillhöra mer än en politisk grupp.

4. Bildandet av en politisk grupp skall anmälas till talmannen. Anmälan skall omfatta gruppens namn, dess medlemmar och dess styrelseledamöter.

... ”

4 Artikel 30 i arbetsordningen avser grupplösa ledamöter och innehåller följande föreskrifter:

”1. Ledamöter som inte tillhör någon politisk grupp skall ha tillgång till ett sekretariat. Närmare regler skall fastställas av presidiet på förslag av generalsekretären.

2. Presidiet skall även avgöra sådana ledamöters ställning och parlamentariska rättigheter.”

5 Artikel 180 i arbetsordningen avser tillämpningen av arbetsordningen och innehåller följande föreskrifter:

”1. Uppstår tveksamheter vid tillämpningen eller tolkningen av denna arbetsordning, kan talmannen, utan att det påverkar tillämpningen av tidigare beslut inom detta område, hänvisa frågan till behörigt utskott för beredning.

Om en ordningsfråga tas upp i enlighet med artikel 142 kan talmannen likaledes hänvisa frågan till behörigt utskott.

2. Utskottet skall avgöra om det är nödvändigt att föreslå en ändring av arbetsordningen. I så fall skall förfarandet i artikel 181 tillämpas.

3. Beslutar utskottet att en tolkning av gällande arbetsordning är tillräcklig, skall det översända sin tolkning till talmannen som skall underrätta parlamentet.

4. Om en politisk grupp eller minst 32 ledamöter framför invändningar mot utskottets tolkning, skall frågan gå till omröstning i parlamentet. Texten skall antas med enkel majoritet, under förutsättning att minst en tredjedel av samtliga ledamöter är närvarande. Vid avslag skall frågan återförvisas till utskottet.

5. Tolkningar som inte bestrids och tolkningar som antas av parlamentet skall i kursiv stil fogas som förklarande kommentarer till berörda artiklar tillsammans med beslut om hur arbetsordningen skall tillämpas.

6. Dessa förklarande kommentarer skall utgöra prejudikat för framtida tillämpning och tolkning av de berörda artiklarna.

... ”

Bakgrund till tvisten

- 6 Av den överklagade domen framgår att parlamentets talman den 19 juli 1999 informerades om att en ny politisk grupp med namnet ”Tekniska gruppen för oberoende ledamöter — blandade gruppen” (nedan kallad TDI-gruppen) hade bildats. Syftet med att bilda denna grupp uppgavs vara att säkerställa att alla ledamöter ges möjlighet att utöva sitt mandat i parlamentet. Ordförandena i de övriga politiska grupperna invände mot bildandet av denna grupp på grund av att dess olika medlemmar saknade gemensam politisk tillhörighet. Parlamentets utskott för konstitutionella frågor (nedan kallat utskottet för konstitutionella frågor) erhöll därför i enlighet med artikel 180.1 i arbetsordningen en begäran om tolkning av artikel 29.1 i arbetsordningen.

- 7 Ordföranden för detta utskott underrättade i skrivelse av den 28 juli 1999 parlamentets talman om den begärda tolkningen. I denna skrivelse angavs bland annat följande:

”Under sammanträdet som utskottet för konstitutionella frågor höll den 27 och 28 juli 1999 bereddes begäran om tolkning av artikel 29.1 i arbetsordningen som hänskjutits till utskottet av talmanskonferensen vid sammanträde den 21 juli 1999.

Efter ett fördjupat åsiktsutbyte och med femton röster för, två röster emot och en nedlagd röst, tolkar utskottet för konstitutionella frågor artikel 29.1 i arbetsordningen på följande sätt:

Anmälan om bildandet av [TDI-gruppen] är inte förenlig med artikel 29.1 i [arbetsordningen].

Anmälan om bildandet av denna grupp, i synnerhet bilaga 2 till skrivelsen om bildandet som ställts till Europaparlamentets talman, utesluter nämligen helt gemensam politisk tillhörighet. Anmälan medför fullständigt politiskt oberoende för de olika medlemmarna som anslutit sig till gruppen.

Jag föreslår att ni infogar följande text som en anteckning avseende tolkningen av artikel 29.1:

'Bildandet av en grupp som öppet förnekar att den har politisk karaktär av något slag och att det finns någon gemensam politisk tillhörighet bland [dess] medlemmar kan inte tillåtas med stöd av denna artikel.'

...”

- 8 Vid sitt plenarsammanträde den 13 september 1999 informerades parlamentet av talmannen om innehållet i denna skrivelse. Sedan TDI-gruppen med stöd av artikel 180.4 i arbetsordningen hade framfört en invändning mot den anteckning angående tolkning som föreslagits av utskottet för konstitutionella frågor, röstade parlamentet om anteckningen angående tolkningen, varvid majoriteten av parlamentets ledamöter antog texten vid plenarsammanträdet den 14 september 1999.
- 9 Front national ansåg vid dessa förhållanden att resultatet av denna omröstning var till dess nackdel och väckte därför, genom ansökan som inkom till förstainstansrättens kansli den 19 november 1999 (mål T-327/99), talan om ogiltigförklaring av den omtvistade rättsakten. I ansökningar som inkom till nämnda kansli den 5 oktober 1999 respektive den 22 november samma år väcktes i samma syfte talan i två mål av Jean-Claude Martinez och Charles de Gaulle (mål T-222/99) liksom av Emma Bonino, Marco Pannella, Marco Cappato, Gianfranco Dell'Alba, Benedetto Della Vedova, Olivier Dupuis, Maurizio Turco och Lista Emma Bonino (mål T-329/99).

Den överklagade domen

- 10 Förstainstansrätten slog i den överklagade domen fast att Front nationals talan skulle tas upp till sakprövning, varpå den emellertid ogillade densamma.

Upptagande till sakprövning

- 11 När det gäller nämnda talans upptagande till sakprövning avfärdade alltså förstainstansrätten parlamentets invändningar om rättegångshinder, vilka avsåg att den omtvistade rättsakten inte existerade, att denna inte kunde bli föremål för en

legalitetsprövning av gemenskapsdomstolen och att den inte berörde Front national direkt och personligen i den mening som avses i artikel 230 fjärde stycket EG.

- 12 När det för det första gäller invändningen om rättegångshinder på grund av att den omtvistade rättsakten inte existerar till den del den avser TDI-gruppens upplösning, fann förstainstansrätten i punkt 26 i den överklagade domen att det vid bedömningen av om rättsakter kan bli föremål för en talan enligt artikel 230 EG skall fästas avseende snarare vid rättsakternas innehåll än deras form. Efter att ha prövat innehållet i nämnda rättsakt och de omständigheter som utmynnat i antagandet av densamma fann förstainstansrätten i punkt 46 i samma dom att parlamentet genom denna rättsakt inte bara hade beslutat att godta den allmänna tolkning av artikel 29.1 i arbetsordningen som utskottet för konstitutionella frågor förordade, och intagit dennas ståndpunkt rörande huruvida anmälan om bildandet av TDI-gruppen var förenlig med nämnda bestämmelse, utan också konstaterat att nämnda grupp aldrig hade existerat eftersom det i denna bestämmelse föreskrivna villkoret aldrig hade iakttagits.

- 13 När det därefter gäller den andra invändning om rättegångshinder som parlamentet åberopade, avseende att den omtvistade rättsakten inte var en sådan rättsakt mot vilken talan kunde väckas, fann förstainstansrätten i punkterna 59–62 i den överklagade domen att en sådan rättsakt påverkar förutsättningarna för de berörda ledamöternas parlamentariska arbete, varför den har rättsverkningar i förhållande till dessa ledamöter — eftersom rättsakten innebär att de ledamöter som anmält bildandet av TDI-gruppen fråntas möjligheten att genom denna grupp organisera sig i en politisk grupp i den mening som avses i artikel 29 i arbetsordningen, varför dessa ledamöter anses utgöra grupplösa ledamöter enligt artikel 30 i nämnda arbetsordning. En sådan rättsakt kan inte anses vara en rättsakt som uteslutande hör till organisationen av parlamentets eget arbete utan måste kunna bli föremål för gemenskapsdomstolens legalitetsprövning i enlighet med artikel 230 första stycket EG.

- 14 Med anledning av den invändning om rättegångshinder som parlamentet anfört för att ifrågasätta huruvida de i artikel 230 fjärde stycket EG föreskrivna villkoren för

upptagande till sakprövning var uppfyllda, slog förstainstansrätten slutligen fast i punkt 65 i den överklagade domen att Claude Martinez och Charles de Gaulle liksom de ledamöter som väckt talan i mål T-329/99 var direkt berörda såvitt nämnda rättsakt hindrade dem från att genom TDI-gruppen bilda en politisk grupp i den mening som avses i artikel 29 i arbetsordningen, något som direkt försvårade för dem att utöva sina uppdrag. Rätten fann följaktligen att denna rättsakt även borde anses beröra Front national direkt och personligen.

- 15 När det gäller det första av dessa villkor slog förstainstansrätten i närmare avseende fast följande:

”66 Vad beträffar mål T-327/99 skall det understrykas att det franska politiska partiet Front national är en juridisk person vars ändamål med verksamheten enligt stadgarna består i att genom sina medlemmar främja politiska idéer och projekt inom nationella och europeiska institutioner. Inför valet i juni 1999 presenterade partiet en lista med ledamöter till parlamentet. Samtliga av de medlemmar i Front national som valdes till ledamöter av parlamentet återfinns bland de ledamöter som anmälde bildandet av TDI-gruppen. På grund av rättsakten av den 14 september 1999 har dessa ledamöter försatts i den situation som beskrivits i punkt 59 ovan, vilket direkt påverkar förutsättningarna för att främja de idéer och projekt som de företräder på det europaparlamentariska området, och därmed också förutsättningarna för att förverkliga ändamålet på europapolitisk nivå enligt partiets stadgar.

67 Rättsakten av den 14 september 1999 skall följaktligen anses direkt påverka Front national.”

- 16 När det gäller det andra av de villkor som föreskrivs i artikel 230 fjärde stycket EG erinrade förstainstansrätten såväl om den rättspraxis som avser tolkningen av detta villkor, som om de omständigheter som föranledde TDI-gruppens upplösning. Rätten fann därpå i punkt 72 i den överklagade domen att den omtvistade rättsakten berörde Front national personligen på grund av en faktisk situation som särskilde partiet från alla andra personer.
- 17 Förstainstansrätten ogillade följaktligen parlamentets tredje invändning om rättegångshinder och fastställde i punkt 75 i den överklagade domen att Front nationals talan om ogiltigförklaring skulle tas upp till sakprövning.

Prövning i sak

- 18 När det däremot gäller talans prövning i sak avfärdade förstainstansrätten alla grunder som Front national åberopat, nämligen att artikel 29.1 i parlamentets arbetsordning hade tolkats på fel sätt (första grunden), att likabehandlingsprincipen och bestämmelserna i arbetsordningen hade åsidosatts samt att den omtvistade rättsakten saknade rättslig grund (andra grunden), att likabehandlingsprincipen hade åsidosatts i förhållande till TDI-gruppens medlemmar (tredje grunden), att medlemsstaternas gemensamma parlamentariska traditioner hade åsidosatts (fjärde grunden) och att det förelåg en presumtion för att handläggningsregler hade åsidosatts (sjätte grunden).
- 19 Förstainstansrätten ogillade därmed talan om ogiltigförklaring och förpliktade Front national att bära sin rättegångskostnad samt ersätta parlamentets rättegångskostnader i mål T-327/99.

Överklagandet

- 20 Front national har i sitt överklagande yrkat att domstolen skall
- fastställa att talan kan tas upp till sakprövning,
  - fastställa att förstainstansrätten har åsidosatt gemenskapsrätten,
  - upphäva den överklagade domen helt eller delvis,
  - avgöra målet i sak eller i annat fall återförvisa målet till förstainstansrätten, och
  - förplikta parlamentet att ersätta samtliga rättegångskostnader.

- 21 Parlamentet har yrkat att domstolen skall

- ogilla överklagandet,

- upphäva den överklagade domen såvitt den innebär att Front nationals talan förklaras kunna tas upp till sakprövning,

- avvisa denna talan på grund av att den inte kan tas upp till sakprövning eller, i andra hand, på grund av att den är ogrundad, och

- förplikta Front national att ersätta rättegångskostnaderna.

Anslutningsöverklagandet

Parternas argument

- 22 Parlamentet har genom sitt anslutningsöverklagande — vilket skall prövas först — i huvudsak bestridit Front nationals behörighet att väcka talan om ogiltigförklaring av den omtvistade rättsakten. Parlamentet har i det avseendet gjort gällande att förstainstansrätten visserligen gjorde en korrekt bedömning i punkt 66 i den överklagade domen av rättsaktens verkningar för de ledamöter som bildat TDI-gruppen — bland vilka vissa också var medlemmar i Front national — men att det däremot var en felaktig rättstillämpning av förstainstansrätten att i punkt 67 i samma dom slå fast att nämnda rättsakt skulle anses beröra detta politiska parti ”direkt”. Nämnda parti uppfyller nämligen inte detta villkor, som föreskrivs i artikel 230 fjärde stycket EG, just eftersom partiet endast berörs indirekt av den omtvistade rättsakten. Parlamentet har i detta avseende åberopat följande argument.

- 23 För det första står den slutsats som förstainstansrätten kom till i punkt 67 i den överklagade domen i strid med andra konstateranden i domen, i synnerhet i punkterna 59 och 65, där förstainstansrätten fann att de ledamöter som hade anmält bildandet av TDI-gruppen skulle anses vara direkt berörda av den omtvistade rättsakten såtillvida att de enligt denna fråntogs "möjligheten att genom denna grupp organisera sig i en politisk grupp i den mening som avses i artikel 29 i arbetsordningen". Enligt parlamentet är det nämligen otänkbart att nationella politiska partier som inte har någon som helst särställning enligt arbetsordningen kan påverkas av parlamentets rättsakter på samma sätt som ledamöter, vilka å sin sida har en särskild ställning enligt arbetsordningen.
- 24 Parlamentet har för det andra hävdad att påståendet att Front national berörs direkt av den omtvistade rättsakten också strider mot domstolens rättspraxis, och då bland annat mot dom av den 16 juni 1970 i mål 69/69, Alcan m.fl. mot kommissionen (REG 1970, s. 385), enligt vilken sökanden bara kunde beröras direkt av en rättsakt om denna i sig direkt fråntar sökanden en rättighet eller ålägger honom en skyldighet, så att en sådan sökande försätts i en situation som kan jämföras med den situation som sökanden skulle ha befunnit sig i om han varit den som rättsakten riktades till. Enligt parlamentet var detta emellertid aldrig fallet här, eftersom Front national, till skillnad från dess kandidater som valts in i parlamentet, endast berördes indirekt av nämnda rättsakt.
- 25 Parlamentet har för det tredje gjort gällande att det av domstolens rättspraxis visserligen framgår att de rättsakter som parlamentet antar kan bli föremål för en talan om ogiltigförklaring när de får rättsverkningar för utomstående eller när sådana verkningar går utöver ramen för den interna organisationen av institutionens arbete, men att en sådan rättsakt som den omtvistade — som reglerar ställningen för vissa ledamöter — ändock inte kan ha några rättsverkningar för sådana utomstående som ett nationellt politiskt parti. Parlamentet har i detta avseende hävdad att Front national inte kan hämta några argument från sitt deltagande i valen i juni år 1999 och det faktum att vissa av dess medlemmar faktiskt valdes in i parlamentet,

eftersom det efter valet inte längre finns något rättsligt förhållande mellan de politiska partier som deltagit i valkampanjen och den valda församlingen. Det följer nämligen av såväl artikel 4.1 i rättsakten av den 20 september 1976 om val av ledamöter till församlingen genom allmänna och direkta val (EGT L 278, s. 5) som artikel 2 i arbetsordningen att de ledamöter som valts till parlamentet har ett obundet mandat och att de inte får bindas av instruktioner eller uppdrag. Godtas uppfattningen att den omtvistade rättsakten även har rättsverkningar för ett sådant nationellt politiskt parti som Front national kan parlamentsledamöterna inte anses utgöra något annat än "förmedlare" mellan parlamentet och deras partier, utan självständighet eller eget ansvar. Detta skulle strida mot såväl ordalydelsen som andan i de ovannämnda bestämmelserna.

- 26 Parlamentet har för det fjärde åberopat de negativa följdverkningar som ett upptagande till sakprövning av Front nationals talan skulle medföra. Om domstolen godtar förstainstansrättens tolkning kommer dessa rättsinstanser nämligen att riskera att utsättas för en ström av mål, där talan väcks inte bara av andra personer eller grupper av personer som endast indirekt berörs av sättet att organisera arbetet inom parlamentet — exempelvis partipolitiska rättssubjekt som skulle kunna beröras i det fallet att möjligheten att använda anslagen till politiska grupper till att utge stöd till dessa partier försvann — utan också av andra politiska partier som med hänvisning till sina egna stadgar skulle kunna anse att vissa bestämmelser i arbetsordningen berörde dem i särskilt hög grad. Exempel härpå är artikel 152 i arbetsordningen, som avser sammansättningen av parlamentariska utskott, och artikel 168.2 i samma arbetsordning, av vilken det framgår att bildandet av interparlamentariska delegationer skall ske med beaktande av "en så skäligen representation som möjligt av medlemsstaterna och de politiska tendenserna".

- 27 I det yttrande som Front national med stöd av artikel 117.2 i rättegångsreglerna avgivit med anledning av anslutningsöverklagandet bestrids parlamentets uppfattning att Front national inte har behörighet att väcka talan i enlighet med artikel 230 fjärde stycket EG. Enligt Front national står det nämligen klart att dess talan kan tas upp till sakprövning, då det inte föreligger något rättegångshinder vare sig på grund av den omtvistade rättsaktens rättsliga art eller på grund av sökandens identitet.

- 28 När det för det första gäller den omtvistade rättsaktens rättsliga art har Front national gjort gällande att beslutet, genom vilket parlamentet den 14 september 1999 fastställde den tolkning av artikel 29.1 i arbetsordningen som gjordes av utskottet för konstitutionella frågor, utgör en rättsakt som kan bli föremål för talan eftersom en sådan rättsakt enligt domstolens rättspraxis är slutlig och har rättsverkningar som går utöver ramen för den interna organisationen av parlamentets arbete. Genom detta beslut fråntas nämligen de politiska partierna och de ledamöter som gör gällande att de tillhör TDI-gruppen, möjligheten att organisera sig i en politisk grupp. Under dessa förhållanden kom de medlemmar som Front national lanserade till valet, och som blev valda bland annat tack vare Front nationals insatser, att befinna sig i en mindre förmånlig ställning än den som gällde för parlamentsledamöter som var medlemmar i en politisk grupp. Detta berörde direkt förutsättningarna för främjandet av partiets idéer och projekt och snedvred *a posteriori* valresultaten.
- 29 När det för det andra gäller själva den person som väckt talan har Front national hävdat att det även står klart att denna talan skall upptas till sakprövning eftersom Front national berörs både direkt och personligen av den omtvistade rättsakten.
- 30 När det först och främst gäller villkoret att en fysisk eller juridisk person måste beröras "direkt" av det beslut som är föremål för talan delar Front national förstainstansrättens bedömning att den omtvistade rättsakten berör sökanden på detta sätt eftersom den, om den har haft betydande inverkan på omfattningen av de politiska rättigheter och de materiella förmåner som TDI-gruppens medlemmar har, också har haft direkt inverkan på de partier som ledamöterna kommer från och då i synnerhet på Front national, eftersom sistnämnda parti aktivt har arbetat för att dess medlemmar skall väljas in i parlamentet och i detta sammanhang lagt ned väsentliga utgifter. Detta parti hade också ett uppenbart intresse av att de ledamöter som blivit valda med hjälp av partiet hade samma förmåner som andra parlamentsledamöter. Front national har i detta avseende bland annat åberopat dom av den 23 april 1986 i mål 294/83, *Les Verts mot parlamentet* (REG 1986, s. 1339; svensk specialutgåva, volym 8, s. 529), och invänt mot parlamentets argument att det efter valet inte fanns något rättsligt förhållande mellan de politiska partier som deltog i valkampanjen och den valda församlingen. Den av domstolen i nämnda dom fastslagna jämlighet som

principiellt gäller för politiska organisationer under valkampanjer består nämligen även efter valet, varför domstolen borde förklara alla åsidosättanden av nämnda princip rättsstridiga, om Front nationals väljare inte representerades i parlamentet på likvärdiga eller lika villkor som dem som tillämpas för parlamentsledamöter från andra grupper.

- 31 När det gäller förutsättningen att en fysisk eller juridisk person skall beröras "personligen" av det beslut som är föremål för talan har Front national betonat att det uppfyller de krav som uppställs i rättspraxis, i synnerhet i dom av den 18 maj 1994 i mål C-309/89, Codorniu mot rådet (REG 1994, s. I-1853), eftersom det berörs av den omtvistade rättsakten såväl på grund av vissa egenskaper som är utmärkande för partiet som av en faktisk situation som särskiljer det från alla andra personer. Front national delar i detta avseende den bedömning som förstainstansrätten gjorde i punkterna 69–71 i den överklagade domen.

Domstolens bedömning

- 32 Domstolen erinrar inledningsvis om att varje fysisk och juridisk person har rätt enligt artikel 230 fjärde stycket EG att föra talan mot ett beslut som är riktat till honom och mot ett beslut som, även om det utfärdats i form av en förordning eller ett beslut riktat till en annan person, "direkt och personligen berör honom".
- 33 Även om parlamentet genom sitt anslutningsöverklagande inte har ifrågasatt förstainstansrättens bedömning att den omtvistade rättsakten utgör ett beslut och berör Front national personligen bestrider det slutsatsen i punkt 67 i den överklagade domen att detta parti berörs direkt av denna rättsakt.

- 34 Det skall i detta avseende erinras om den fasta rättspraxis enligt vilken det villkor som uppställs i artikel 230 fjärde stycket EG, och som innebär att en fysisk eller juridisk person skall beröras "direkt" av det beslut som är föremål för talan, fordrar att den påtalade rättsakten har direkt inverkan på den enskildes rättsliga ställning och att den inte lämnar dem till vilka den riktar sig och som skall genomföra den något utrymme för skönsmässig bedömning, eftersom genomförandet har en rent automatisk karaktär och endast följer av gemenskapslagstiftningen utan att några mellanliggande regler skall tillämpas (se, bland annat, dom av den 5 maj 1998 i mål C-404/96 P, *Glencore Grain mot kommissionen*, REG 1998, s. I-2435, punkt 41 och där citerad rättspraxis).
- 35 Det kan i förevarande fall inte förnekas att den omtvistade rättsakten direkt berör nämnda ledamöter, eftersom den har frångått de ledamöter som anmält bildandet av TDI-gruppen, och då i synnerhet de ledamöter som valts från *Front national*s lista, möjligheten att genom TDI-gruppen organisera sig i en politisk grupp i den mening som avses i artikel 29 i arbetsordningen. Som förstainstansrätten på goda grunder fann i punkterna 59 och 65 i den överklagade domen förhindrades nämligen dessa ledamöter enbart på grund av denna rättsakt från att organisera sig i en politisk grupp och de ansågs från denna stund utgöra grupplösa medlemmar i den mening som avses i artikel 30 i samma arbetsordning, vilka på grund därav har mera begränsade parlamentariska rättigheter och sämre materiella och ekonomiska förmåner än vad de skulle ha haft om de hade varit medlemmar i en politisk grupp i den mening som avses i artikel 29.
- 36 En sådan slutsats kan däremot inte dras i fråga om ett sådant nationellt politiskt parti som *Front national*. Som generaladvokaten anförde i punkt 40 i sitt förslag till avgörande är det visserligen naturligt att ett nationellt politiskt parti som lanserar kandidater till valet av parlamentsledamöter önskar att dessa kandidater efter att de blivit valda utövar sitt mandat på villkor som är likvärdiga med villkoren för övriga parlamentsledamöter, men detta intresse ger inte partiet någon rätt att kräva att de av dess kandidater som valts in i parlamentet får bilda en egen grupp eller att de får bli medlemmar i en annan grupp som bildats inom församlingen.

- 37 Det skall nämligen erinras dels om att det av ordalydelsen i artikel 29.2 i arbetsordningen följer att bildandet av en politisk grupp i parlamentet förutsätter att gruppen består av ett visst lägsta antal ledamöter från flera olika medlemsstater, dels om att det under alla omständigheter endast är en sammanslutning av ledamöter med gemensam politisk tillhörighet som avses i punkt 1 i denna artikel. Dessa bestämmelser ger inte de nationella politiska partier som dessa ledamöter tillhör någon särskild roll under förfarandet för bildandet av en politisk grupp.
- 38 Det kan under dessa förutsättningar inte hävdas att ett nationellt politiskt parti berörs direkt av den omtvistade rättsakten, vilken inte är tillämplig — och vilken enligt artikel 29 i arbetsordningen för övrigt inte heller skulle kunna tillämpas — på någon annan än de ledamöter som har anmält bildandet av TDI-gruppen.
- 39 Förstainstansrätten fann visserligen i punkt 66 i den överklagade domen att den omtvistade rättsakten, genom att den berövar nämnda ledamöter och i synnerhet dem som valts från Front nationals lista möjligheten att organisera sig i en politisk grupp, direkt påverkar förutsättningarna för främjandet i Europaparlamentet av idéer och projekt från det parti som nämnda ledamöter företräder, och därmed också förutsättningarna för genomförandet av det stadgeenliga ändamålet för detta politiska parti på det europeiska planet. Därmed berördes enligt förstainstansrätten även Front national direkt av denna rättsakt..
- 40 Sådana verkningar kan emellertid inte anses följa direkt av den omtvistade rättsakten. Även om det antas att verkningarna uppkommer följer de nämligen av den omständigheten att de ledamöter som inte tillhör någon politisk grupp anses utgöra grupplösa ledamöter enligt artikel 30 i parlamentets arbetsordning och av den mindre förmånliga ställning som enligt arbetsordningen gäller för grupplösa ledamöter. Front national kan endast påverkas av den omtvistade rättsakten indirekt, genom de konsekvenser som den får när det gäller ställningen för de ledamöter som uppger sig tillhöra Front national.

- 41 Domstolen avfärdar för övrigt Front nationals argument att domstolen i domen i det ovannämnda målet *Les Verts* mot parlamentet fastställde att alla politiska organisationer principiellt sett skall vara jämställda vid deltagandet i kampanjen för val av ledamöter till parlamentet och att denna jämlikhet borde fortbestå efter det att valet väl har genomförts. Den domen rörde nämligen en helt annan situation än den som är i fråga i förevarande mål.
- 42 I det fall som föranledde domen i det ovannämnda målet *Les Verts* mot parlamentet berördes sökandepartiet direkt av de parlamentsbeslut som där var i fråga, eftersom det i dessa föreskrevs — med avseende på 1984 års val av ledamöter i parlamentet — en fördelning av anslag mellan politiska organisationer, däribland sökanden, utan att någon ytterligare handling behövde vidtas. Beräkningen av de anslag som skulle delas ut till var och en av de berörda politiska organisationerna skedde med automatik och lämnade inte något utrymme för skönsmässig bedömning, vilket domstolen också konstaterade i punkt 31 i nämnda dom.
- 43 I förevarande fall berörs Front national däremot inte direkt av den omtvistade rättsakten. Även om det inte kan förnekas att det inte fordras någon tillämpningsåtgärd för att rättsakten skall få verkan är det nämligen också obestriddligen så, att denna rättsakt enligt vad som föreskrivs i artikel 29 i arbetsordningen endast kan inverka på den rättsliga ställning som tillkommer parlamentsledamöterna och inte på den som tillkommer nationella politiska partier på vilkas listor dessa ledamöter har valts och som i förevarande fall har bidragit till att få dem valda. En sådan rättsakt uppfyller inte de krav som fastställts i den rättspraxis som det erinrats om i punkt 34 i föreliggande dom och har således inte någon direkt inverkan på Front nationals rättsliga ställning.
- 44 Med hänsyn till vad ovan anförts var det alltså en felaktig rättstillämpning av förstainstansrätten att i punkt 67 i den överklagade domen slå fast att Front national berörs direkt av den omtvistade rättsakten. Nämnda dom skall därför upphävas i den mån som rätten däri fastställt att Front nationals talan kan upptas till sakprövning.

Bedömning av huruvida Front nationals talan kan upptas till sakprövning

- 45 Domstolen kan, i enlighet med artikel 61 första stycket i domstolens stadga, om förstainstansrättens avgörande upphävs antingen själv slutligt avgöra målet, när det är färdigt för avgörande, eller återförvisa målet till förstainstansrätten för avgörande.
- 46 Domstolen finner i föreliggande mål att den har tillgång till samtliga uppgifter som krävs för att den själv skall kunna avgöra huruvida Front nationals vid förstainstansrätten väckta talan kan tas upp till sakprövning. De argument som denna part har åberopat till stöd för sin inställning i detta avseende är nämligen identiska med dem som parten har åberopat inom ramen för sina yttranden avseende parlamentets anslutningsöverklagande, och de vilar huvudsakligen på den redan framförda uppfattningen att parten berörs direkt av den omtvistade rättsakten eftersom denna påtagligt påverkar förutsättningarna för främjandet av partiets idéer och projekt inom ramen för Europaparlamentet.
- 47 Av de skäl som anförts i punkterna 36–43 i föreliggande dom kan Front national inte anses beröras direkt av den omtvistade rättsakten.
- 48 Under dessa förhållanden skall Front nationals vid förstainstansrätten väckta talan avvisas. Därmed saknas anledning att pröva överklagandet rörande huvudsaken.

Rättegångskostnader

- 49 Enligt artikel 69.2 i rättegångsreglerna, som enligt artikel 118 i samma regler skall tillämpas i mål om överklagande, skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Eftersom parlamentet har yrkat att Front national skall ersätta rättegångskostnaderna och Front national har tappat målet, skall det ersätta rättegångskostnaderna i båda instanserna.

På dessa grunder beslutar,

DOMSTOLEN (stora avdelningen)

följande dom:

- 1) **Europeiska gemenskapernas förstainstansrätts dom av den 2 oktober 2001 i de förenade målen T-222/99, T-327/99 och T-329/99 upphävs till den del den innebär att Front nationals talan i mål T-327/99 upptas till sakprövning.**

- 2) **Front nationals talan om ogiltigförklaring av det beslut som Europaparlamentet fattade den 14 september 1999 om tolkningen av artikel 29.1 i dess arbetsordning och upplösning med retroaktiv verkan av Tekniska gruppen för oberoende ledamöter — blandade gruppen (TDI) avvisas.**

- 3) **Det finns inte längre anledning att pröva Front nationals överklagande av den dom som nämns i punkt 1 i detta domslut.**

- 4) **Front national skall ersätta Europaparlamentets rättegångskostnader, såväl i förevarande mål som i det interimistiska förfarandet.**

Skouris

Jann

Timmermans

Rosas

Puissochet

Cunha Rodrigues

Schintgen

Macken

Colneric

von Bahr

Silva de Lapuerta

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 29 juni 2004.

R. Grass

V. Skouris

Justitiesekreterare

Ordförande

